PAMATNOSTĀDNES

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PAMATNOSTĀDNE (ES) 2023/831

(2022. gada 16. decembris),

ar ko groza Pamatnostādni (ES) 2015/510 par Eurosistēmas monetārās politikas regulējuma īstenošanu *(ECB/2022/48)*

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 127. panta 2. punkta pirmo ievilkumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 3.1. panta pirmo ievilkumu, 9.2. pantu, 12.1. pantu, 14.3. pantu, 18.2. pantu un 20. panta pirmo daļu,

tā kā:

(1) Vienotas monetārās politikas īstenošanai jānosaka instrumenti un procedūras, kas jāizmanto Eurosistēmai, lai šādu politiku īstenotu vienoti visās dalībvalstīs, kuru valūta ir euro.

(2) Saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 18.1. panta otro ievilkumu Eiropas Centrālā banka (ECB) un dalībvalstu, kuru valūta ir euro, nacionālās centrālās bankas (turpmāk – "NCB") var veikt kredītoperācijas ar kredītiestādēm un citiem tirgus dalībniekiem, aizdodot pret atbilstošu nodrošinājumu.

(3) Lai nodrošinātu Eurosistēmas nodrošinājuma pietiekamību, uz atbilstošajiem aktīviem, kas mobilizēti kā nodrošinājums Eurosistēmas kredītoperācijās, attiecas noteikti riska kontroles pasākumi, kuri aizsargā Eurosistēmu no finansiāliem zaudējumiem gadījumos, kuros nodrošinājums jārealizē darījuma partnera saistību neizpildes dēļ. Lai nodrošinātu pienācīgu aizsardzību, Eurosistēmas riska kontroles sistēma tiek regulāri pārskatīta.

(4) Eurosistēmas kredītoperāciju riska kontroles sistēmas regulārās pārskatīšanas rezultātā un tā kā citu nodrošināto obligāciju, kurām piemēro normatīvos noteikumus, un *multi cédulas* riska profils ir līdzīgs liela apjoma nodrošināto obligāciju riska profilam, ECB Padome 2022. gada 15. jūlijā nolēma, ka tām būtu jāpiemēro vienādi diskontu novērtējumi, un tāpēc visas nodrošinātās obligācijas, kurām piemēro normatīvos noteikumus, un *multi cédulas* būtu jāiekļauj II diskontu kategorijā. Līdz ar to, tā kā Eurosistēmas monetārās politikas regulējumā liela apjoma nodrošinātās obligācijas vairs nav nošķirtas no cita veida nodrošinātajām obligācijām, kurām piemēro normatīvos noteikumus, atsauces uz liela apjoma nodrošinātajām obligācijām būtu jāsvītro no Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādnes (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) ([1]).

(5) Tāpēc attiecīgi jāgroza Pamatnostādne (ES) 2015/510 (ECB/2014/60),

IR PIEŅĒMUSI ŠO PAMATNOSTĀDNI.

1. pants

Grozījumi

Pamatnostādni (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) groza šādi:

1) svītro 2. panta 48. punktu;

2) pamatnostādnes XII pielikumu groza saskaņā ar šīs pamatnostādnes pielikumu.

([1]) Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2015/510 (2014. gada 19. decembris) par Eurosistēmas monetārās politikas regulējuma īstenošanu (Vispārējās dokumentācijas pamatnostādne) (ECB/2014/60) (OV L 91, 2.4.2015., 3. lpp.).

2. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī pamatnostādne stājas spēkā dienā, kurā to paziņo NCB.

2. NCB veic vajadzīgos pasākumus, lai panāktu atbilstību šai pamatnostādnei, un piemēro tos ar 2023. gada 29. jūniju. Tās ne vēlāk kā 2023. gada 17. februārī informē ECB par dokumentiem un līdzekļiem, kas saistīti ar šiem pasākumiem.

3. pants

Adresāti

Šī pamatnostādne adresēta visām Eurosistēmas centrālajām bankām.

Frankfurtē pie Mainas, 2022. gada 16. decembrī

ECB Padomes vārdā –
ECB prezidente
Christine LAGARDE

PIELIKUMS

Pamatnostādnes (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) XII pielikuma VI iedaļu aizstāj ar šādu iedaļu:

"VI. 6. PIEMĒRS. RISKA KONTROLES PASĀKUMI

1. Piemērs ilustrē riska kontroles sistēmu, ko piemēro aktīviem, kurus izmanto kā nodrošinājumu Eurosistēmas likviditāti palielinošajās operācijās. Piemēra pamatā ir pieņēmums, ka, aprēķinot, vai nepieciešams papildu nodrošinājuma pieprasījums, tiek ņemti vērā uzkrātie procenti par nodrošinātajiem līdzekļiem un piemērots kontrolslieksnis 0,5 % apmērā no nodrošinātajiem līdzekļiem. Piemēra pamatā ir pieņēmums, ka darījuma partneris piedalās šādās Eurosistēmas monetārās politikas operācijās:

   a) galvenajā refinansēšanas operācijā, kura sākas 2022. gada 21. septembrī un beidzas 2022. gada 28. septembrī un kurā darījuma partnerim piedāvā 50 milj. euro ar 1,25 % likmi;

   b) ilgāka termiņa refinansēšanas operācijā, kura sākas 2022. gada 22. septembrī un beidzas 2022. gada 21. decembrī un kurā darījuma partnerim piedāvā 45 milj. euro ar 1,25 % likmi;

   c) galvenajā refinansēšanas operācijā, kura sākas 2022. gada 28. septembrī un beidzas 2022. gada 5. oktobrī un kurā darījuma partnerim piedāvā 35 milj. euro ar 1,25 % likmi.

2. 1. tabulā sniegti to tirgojamo aktīvu rādītāji, kurus darījuma partneri izmanto kā nodrošinājumu šādās operācijās:

1. tabula

Darījumu pamatā esošie tirgojamie aktīvi

Rādītāji

Nosaukums	Aktīvu grupa	Termiņa beigu datums	Kupona definējums	Kupona izmaksu biežums	Atlikušais termiņš	KKL	Diskonts (%)
A aktīvs	Nodrošinātā obligācija	21.12.2026.	Fiksēta procentu likme	6 mēneši	4 gadi	1-2	2,50
B aktīvs	Centrālās valdības obligācija	24.2.2027.	Mainīga procentu likme	12 mēneši	4 gadi	1-2	1,50
C aktīvs	Uzņēmumu obligācija	24.1.2035.	Nulles kupona likme		12 gadi	1-2	10,00

Cenas procentos (t. sk. uzkrātie procenti) (*)

21.9.2022.	22.9.2022.	23.9.2022.	26.9.2022.	27.9.2022.	28.9.2022.	29.9.2022.
101,61	101,21	99,50	99,97	99,73	100,01	100,12
	98,62	97,95	98,15	98,56	98,59	98,57
					53,71	53,62

(*) Konkrētā novērtēšanas datumā uzrādītās cenas atbilst visreprezentatīvākajai cenai darbadienā pirms novērtējuma datuma.

IEZĪMĒŠANAS SISTĒMA

Pirmkārt, pieņem, ka darījumus veic ar nacionālo centrālo banku (NCB), izmantojot sistēmu, kurā pamatā esošie aktīvi iezīmēti katram darījumam. Kā nodrošinājumu izmantoto aktīvu novērtēšanu veic katru dienu. Riska kontroles sistēmu var raksturot šādi (sk. arī 2. tabulu):

1. 2022. gada 21. septembrī darījuma partneris veic nodrošinātu kreditēšanas darījumu ar NCB, kas saņem A aktīvu 50,6 milj. euro apjomā. A aktīvs ir nodrošinātā obligācija, kam piešķirts 1. vai 2. kredītkvalitātes līmenis, ar fiksētas procentu likmes kuponu, kura dzēšanas termiņš ir 2026. gada 21. decembrī. Tās atlikušais termiņš ir četri gadi, tāpēc nepieciešamais novērtējuma diskonts ir 2,5 %. A aktīva tirgus cena attiecīgajā tirgū konkrētajā dienā ir 101,61 % (t.sk. uzkrātie kupona procentu maksājumi). Darījuma partnerim jānodrošina A aktīvu apjoms, kas pēc 2,5 % novērtējuma diskonta atskaitīšanas pārsniedz piešķīruma summu 50 milj. euro. Tādējādi darījuma partneris piegādā A aktīvu par nominālvērtību 50,6 milj. euro, kura diskontētā tirgus vērtība šajā dienā ir 50 129 294 euro.

2. 2022. gada 22. septembrī darījuma partneris iesaistās atpirkšanas līgumā ar NCB, kas nopērk 21 milj. euro vērtu A aktīvu (tirgus cena – 101,21 %, vērtības samazinājums – 2,5 %) un 25 milj. euro vērtu B aktīvu (tirgus cena – 98,62 %). B aktīvs ir centrālās valdības obligācija ar mainīgas procentu likmes kupona maksājumiem, kam piešķirts 1. vai 2. kredītkvalitātes līmenis un piemērots 1,5 % novērtējuma diskonts. Diskontētā A aktīva un B aktīva tirgus vērtība šajā dienā ir 45 007 923 euro un tādējādi pārsniedz pieprasīto summu – 45 000 000 euro.

3. 2022. gada 22. septembrī tiek pārvērtēti 2022. gada 21. septembrī sāktās galvenās refinansēšanas operācijas pamatā esošie aktīvi. A aktīva tirgus cena ir 101,21 %, bet diskontētā tirgus vērtība joprojām nepārsniedz augstākā un zemākā kontrolsliekšņa summas. Tāpēc sākotnējais darījuma nodrošinājums tiek uzskatīts par pietiekamu, lai segtu gan sākotnēji nodrošināto līdzekļu summu, gan uzkrātos procentus 1 736 euro apjomā.

4. Pēc pārvērtēšanas 2022. gada 23. septembrī A aktīva tirgus cena ir 99,50 % un B aktīva – 97,95 %. 2022. gada 21. septembrī uzsāktās refinansēšanas pamatdarbības uzkrātie procenti ir 3 472 euro un 1 563 euro – 2022. gada 22. septembrī sāktajai ilgāka termiņa refinansēšanas darbībai. Tādējādi A aktīva diskontētā tirgus vērtība pirmajā darījumā kļuvusi mazāka nekā darījuma summa, kurai nepieciešams nodrošinājums (t.i., nodrošinātie līdzekļi plus uzkrātie procenti; 915 147 euro), un arī mazāka nekā zemākā kontrolsliekšņa summa – 49 753 455 euro.

   Darījuma partneris nodod A aktīvu 950 000 euro nominālvērtībā, kas pēc 2,5 % novērtējuma diskonta atskaitīšanas no 99,50 % tirgus cenas atjauno trūkstošo darījuma nodrošinājumu. NCB var pieprasīt papildu nodrošinājumu naudas līdzekļos, nevis vērtspapīros.

   Papildu nodrošinājuma pieprasījums nepieciešams arī otrajā darījumā, jo tajā izmantoto pamatā esošo aktīvu diskontētā tirgus vērtība (44 492 813 euro) ir mazāka par zemāko kontrolsliekšņa summu (44 776 555 euro). Tāpēc darījuma partneris nodrošina B aktīvu 550 000 euro apjomā ar diskontēto tirgus vērtību 530 644 euro.

5. 2022. gada 26. septembrī tiek pārvērtēti pamatā esošie aktīvi, un 2022. gada 21. un 22. septembrī veiktajiem darījumiem nav nepieciešams papildu nodrošinājums.

   2022. gada 22. septembrī sāktās ilgtermiņa refinansēšanas operācijas pamatā esošo aktīvu pārvērtēšana 2022. gada 27. septembrī atklāj, ka šo aktīvu diskontētā tirgus vērtība pārsniedz augšējā kontrolsliekšņa summu, tāpēc darījuma partneris saņem atpakaļ no NCB B aktīvu 300 000 nominālvērtībā. Ja NCB jāsamaksā darījuma partnerim saistībā ar otro darījumu radusies starpība, atsevišķos gadījumos šādu starpību varētu atskaitīt no starpības, kas darījuma partnerim jāmaksā NCB saistībā ar pirmo darījumu. Tādējādi būtu tikai viens starpības segšanas norēķins.

6. 2022. gada 28. septembrī darījuma partneris atmaksā 2022. gada 21. septembrī sāktās galvenās refinansēšanas operācijas rezultātā nodrošinātos līdzekļus, t. sk. uzkrātos procentus 12 153 euro apjomā. NCB nodod atpakaļ A aktīvu 51 550 000 euro nominālvērtībā.

Tajā pašā dienā darījuma partneris veic jaunu nodrošinātu kreditēšanas darījumu ar NCB, kas iegādājas C aktīvu 72,5 milj. euro nominālvērtībā. C aktīvs ir nulles kupona uzņēmuma obligācija, kuras atlikušais termiņš ir 12 gadi un kurai piešķirts 1. vai 2. kredītkvalitātes līmenis, tāpēc nepieciešamais novērtējuma diskonts ir 10 % un attiecīgā diskontētā tirgus vērtība šajā dienā – 35 045 775 euro.

PŪLA SISTĒMA

Otrkārt, pieņem, ka darījumi ar NCB tiek veikti, izmantojot pūla sistēmu, kurā aktīvu pūla sistēmā iekļautie darījuma partnera izmantotie aktīvi nav iezīmēti konkrētiem darījumiem.

1. Šajā piemērā izmanto tādu pašu darījumu secību, kāda tika izmantota iepriekšējā piemērā, kas paskaidro iezīmēšanas sistēmu. Būtiskākā atšķirība ir tā, ka pārvērtēšanas datumos visu pūla aktīvu diskontētajai tirgus vērtībai jāsedz viss darījuma partnera darījumu ar NCB atlikums. Šajā piemērā papildu nodrošinājuma pieprasījums 1 423 897 euro apjomā, kas tiek veikts 2022. gada 23. septembrī, ir tāds pats kā iezīmēšanas sistēmas gadījumā. Darījuma partneris nodod A aktīvu 1 500 000 euro nominālvērtībā, kas pēc 2,5 % novērtējuma diskonta atskaitīšanas no 99,50 % tirgus cenas atjauno trūkstošo darījuma nodrošinājumu.

2. Turklāt 2022. gada 28. septembrī, kad pienāk termiņš 2022. gada 21. septembrī sāktajai galvenajai refinansēšanas operācijai, darījuma partneris var paturēt esošos aktīvus savā pūla kontā. Iespējams arī vienu aktīvu apmainīt pret citu aktīvu, kā parādīts piemērā, kur A aktīvs 52,1 milj. euro nominālvērtībā tiek aizstāts ar C aktīvu 72,5 milj. euro nominālvērtībā, lai segtu visās refinansēšanas operācijās nodrošinātos līdzekļus un uzkrātos procentus.

3. Pūla sistēmā izmantotā riska kontroles shēma aprakstīta 3. tabulā.

2. tabula

Iezīmēšanas sistēma

Datums	Sāktie darījumi	Sākuma datums	Beigu datums	Procentu likme (%)	Nodrošinātie līdzekļi	Uzkrātie procenti	Kopējā sedzamā summa	Zemākā kontrol-sliekšņa summa	Augstākā kontrol-sliekšņa summa	Diskontētā tirgus vērtība	Papildu nodrošinā-juma pieprasījums
21.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 129 294	
22.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	1 736	50 001 736	49 751 727	50 251 745	49 931 954	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 007 923	
23.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	3 472	50 003 472	49 753 455	50 253 490	49 088 325	– 915 147
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	1 563	45 001 563	44 776 555	45 226 570	44 492 813	– 508 750
26.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	8 681	50 008 681	49 758 637	50 258 724	50 246 172	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	6 250	45 006 250	44 781 219	45 231 281	45 170 023	
27.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	10 417	50 010 417	49 760 365	50 260 469	50 125 545	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	7 813	45 007 813	44 782 773	45 232 852	45 515 311	507 499
28.9.2022.	Galvenā refinansēšana	28.9.2022.	5.10.2022.	1,25	35 000 000	——	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 045 775,00	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	9 375	45 009 375	44 784 328	45 234 422	44 997 612,88	
29.9.2022.	Galvenā refinansēšana	28.9.2022.	5.10.2022.	1,25	35 000 000	1 215	35 001 215	34 826 209	35 176 221	34 987 050,00	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	10 938	45 010 938	44 785 883	45 235 992	45 015 161,13	

3. tabula

Pūla sistēma

Datums	Sāktie darījumi	Sākuma datums	Beigu datums	Procentu likme (%)	Nodrošinātie līdzekļi	Uzkrātie procenti	Kopējā sedzamā summa	Zemākā kontrol-sliekšņa summa (1)	Augstākā kontrol-sliekšņa summa (2)	Diskontētā tirgus vērtība	Papildu nodrošinājuma pieprasījums
21.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	Nav piemēro-jama	50 129 294	
22.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	1 736	95 001 736	94 526 727	Nav piemēro-jama	94 939 876	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	—					
23.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	3 472	95 005 035	94 530 010	Nav piemēro-jama	93 581 138	– 1 423 897
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	1 563					
26.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	8 681	95 014 931	94 539 856	Nav piemēro-jama	95 420 556	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	6 250					
27.9.2022.	Galvenā refinansēšana	21.9.2022.	28.9.2022.	1,25	50 000 000	10 417	95 018 229	94 543 138	Nav piemēro-jama	95 350 464	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	7 813					
28.9.2022.	Galvenā refinansēšana	28.9.2022.	5.10.2022.	1,25	35 000 000	—	80 009 375	79 609 328	Nav piemēro-jama	79 800 610	

	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	9 375					
29.9.2022.	Galvenā refinansēšana	28.9.2022.	5.10.2022.	1,25	35 000 000	1 215	80 012 153	79 612 092	Nav piemēro-jama	79 759 483	
	Ilgāka termiņa refinansēšana	22.9.2022.	21.12.2022.	1,25	45 000 000	10 938					

([1]) ([1]) Pūla sistēmā zemākā kontrolsliekšņa summa ir zemākais slieksnis, kuru pārsniedzot tiek veikts papildu nodrošinājuma pieprasījums. Praksē vairākums NCB pieprasa papildu nodrošinājumu, kad nodrošinājuma pūla diskontētā vērtība kļūst mazāka par kopējo sedzamo summu.

([2]) ([2]) Pūla sistēmā augstākā kontrolsliekšņa summas jēdziens ir nebūtisks, jo darījuma partneris vienmēr centīsies sasniegt lielāku nodrošinājuma summu, lai samazinātu veicamo operāciju skaitu.”